

חלוצים

לפני

המחנה

חלוצים בניצח החולה, 1940

בני העלייה השנייה
דפי עבודה

יד לוי אשכול

”טיפוס של חלוצ” ויקיפדיה

חלוצ

זה שמגיע ראשון כדי לפלס דרך לבאים
אחריו, אדם המהווה פורץ דרך בתחומו.

”וְאַצֹּא אֶתְכֶם בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר יְהוֹה אֱלֹהֵיכֶם
נָתַן לָכֶם אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ חֲלוּצִים
תַּעֲבְרוּ לִפְנֵי אַחֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל בְּנֵי
חַיִּל” (דברים ג, פסוק יח)

מיהו החלוץ

קראו את דבריו של לוי אשכול וענו על השאלות

לא פעם שומעים את המילה "חלוץ". נשאלת איפוא השאלה מה זאת חלוציות. חלוציות הייתה, הייה ותהיה. אני הייתי נותן פירוש למילה זו. חלוץ הוא אדם האומר: הנני ושלחתני. היום זה פועל על יד הירקון ומחר זה על יד בית הפועלים, ואחרי זה כיבוש עבודות בקרית ענבים ואחרי זה...

למה מתכוון אשכול במילים "הנני ושלחתני"?

עקרון ההגשמה האישית היה שלוב והדוק בתחושת החלוציות. אמונתנו הייתה והינה כי אין הפועל העברי מחפש רק פתרון לבעיותיו, ובעיות של קבוצה מצומצמת. הוא החלוץ העובר לפני מחנה העם היהודי כולו. כל מעשה חשוב לא רק כשלעצמו אלא גם בבחינת הלכה לרבים.

מהי הגשמה אישית של חלוץ?

כיצד משפיע החלוץ, הפועל העברי, על העם כולו?

כיצד הופך מעשה של חלוץ אחד ל"הלכה", לדרך של רבים (של העם כולו)?

מראשית ההתיישבות החלוצית בארץ, לפני עשרות בשנים, היה עקרון היסוד שלה ההגשמה האישית המתנדבת. האדם החלוץ בישראל ידע שעל שכמו הוא - אישית - הוטלה הגשמת האידיאלים [ערכים] הציוניים והחברתיים שלו. הוטל עליו לחצוב מבפנים, מתוך נפשו הוא, את חזון הקמתה של חברה חדשה בארץ ישראל. הוא אישית נקרא להחליט מהי נקודת המוקד של המאבק להטיל עצמו אליה. עקרון זה הבטיח לחלוץ את התגמול הגדול ביותר ואולי היחיד - את הידיעה שמעשהו הוא בעל משמעות לגבי עתיד האומה הנבנית בארץ זו.

מה הקשר בין חלוציות להתנדבות? האם כל חלוץ חייב להתנדב למשימה?

מה האחריות המוטלת על כל חלוץ וכל חלוצה, לפי דברי לוי אשכול?

למה מתכוון אשכול באומרו כי על כל חלוץ "לחצוב מבפנים, מתוך נפשו הוא את חזון הקמתה של חברה חדשה בארץ ישראל"?

מהו הגמול, התמורה שמקבל החלוץ על הפעולה החלוצית?

מאתר מוזיאון ראשית ההתיישבות

תפזורת חלוצים

כ	ח	נ	ט	פ	ש	ש	א	ס	כ	ח	ז	צ	ט	ר
ח	ל	ד	ו	צ	ה	ת	נ	ד	ב	ו	ת	ט	ה	ס
ג	ו	א	מ	ב	א	מ	ל	פ	כ	י	ה	א	פ	ג
י	צ	ת	ר	ש	ב	ע	ח	ק	ז	ר	ת	ר	ט	מ
ס	ה	ק	צ	ש	ע	מ	מ	נ	כ	ב	ו	ק	ב	צ
ע	ה	ק	ק	ר	י	ש	ב	ז	ה	ע	ט	ב	ק	ח
ז	ב	פ	כ	ש	ו	ת	מ	ע	ד	ל	י	נ	פ	ר
נ	ק	י	צ	ט	ת	ק	נ	ר	ש	ע	מ	א	י	צ
ב	מ	ח	ז	נ	נ	ו	ש	י	ל	ו	ו	ב	צ	ר
ת	א	ו	פ	נ	פ	ז	א	י	ד	פ	ז	ס	ת	ד
נ	ו	ז	ח	א	י	א	ה	ל	ס	מ	ז	ע	נ	ב
ע	ב	נ	ס	ט	ל	ש	ל	ל	ק	ר	ח	צ	ח	ע
נ	ד	מ	ו	ת	נ	ר	ק	פ	ס	ח	ס	י	ש	צ
ת	ו	ב	ש	י	י	ת	ה	ג	ש	מ	ה	ת	ו	א
ש	ל	פ	ה	ה	צ	ט	ט	צ	צ	ד	ע	כ	נ	ש

בנק מילים:

מחנה	פועל עברי	חלוץ
עליה שניה	חזון	קפיצת נחשון
חקלאות	ערכים	התנדבות
התיישבות	חברה	הגשמה
הקרבה	מדינת ישראל	ציונות

שירי חלוצים

קראו את שירי החלוצים הבאים וענו על המטלות הבאות:

1. איך מתוארים חיי החלוצים בשירים?
2. מדוע לדעתכם נכתבו השירים האלה ולמה שימשו את החלוצים?
3. חברו שיר חלוצים משלכם, שני בתים ופזמון

פה בארץ חמדת אבות /
 ישראל דושמן, 1912

פה בארץ חמדת אבות
 תתגשמןה כל התקוות,
 פה נחיה ופה נצור,
 חיי זהר חיי דרור,
 פה תהא השכינה שורה,
 פה תפרח גם שפת התורה.

נירו ניר, ניר, ניר,
 שירו שיר, שיר, שיר,
 גילו גיל, גיל, גיל,
 כבר הנצו נצנים.

נירו ניר, ניר, ניר,
 שירו שיר, שיר, שיר,
 גילו גיל, גיל, גיל,
 עוד יבואו זרעונים.

הבו לבנים / אלכסנדר פן, 1930

הבו לבנים,
 אין פנאי לעמד
 אף רגע
 בנו הבנאים,
 אל פחד ואל יגע
 קיר אל קיר נרים,
 מעל מכשול ופגע

כלנו נשיר,
 המנון בנין ארצנו
 במקום אתמול
 יש לנו מחר
 ובעד כל קיר,
 בהנף בנינו
 עתיד עמנו לנו שחר.

הבו, הבו לבנים
 כפר, מושב וקרת
 שירו זמר הבונים
 שיר בנין ומרץ.

שיר העמק / נתן אלתרמן. 1934

מה, מה לילה מליל?...

אפל בהר הגלבווע,
סוס דוהר מצל אל צל.
קול זעקה עף גבוה,
משדות עמק יזרעאל.
מי ירה ומי זה שם נפל
בין בית אלפא ונהלל?

מה, מה לילה מליל?...

באה מנוחה ליגע
ומרגוע לעמל.
לילה חור משותרע
על שדות עמק יזרעאל.
טל מלמטה ולבנה מעל,
מבית אלפא עד נהלל.

מה, מה לילה מליל?
דממה ביזרעאל.
נומה עמק, ארץ תפארת,
אנו לך משמרת.

ים הדגן מתנועע,
שיר העדר מצלצל,
זוהי ארצי ושדותיה,
זהו עמק יזרעאל.
תברך ארצי ותתהלל
מבית אלפא עד נהלל.

חלוצים לאחר יום עבודה בשדות עמק חפר